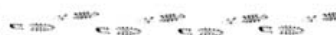

de casa al club

el bloc del club de lectura de la biblioteca Joan Triadú de Vic

dimarts, 10 de juliol de 2018

laboratori lector

LLUÍS LLORT entrevista **DANIEL CASSANY**

"El verb 'llegir' ha anat canviant de significat"

El Punt Avui
9|8|2018

Daniel Cassany (Vic, 1961) actualment és professor titular d'anàlisi del discurs de la Universitat Pompeu Fabra. És un investigador de la lectura i l'escriptura amb un extens bagatge. Entre els nombrosos llibres i articles que ha publicat, destaca *La cuina de l'escriptura*, del qual s'han venut 25.000 exemplars en català i 150.000 en castellà. Ara presenta *Laboratori lector. Per entendre la lectura* (Anagrama). En vint capítols temàtics, Cassany ofereix una visió àmplia, interdisciplinària i divertida de la lectura, amb exercicis per comprovar l'amplitud de les fixacions oculars, descobrir els automatismes del cervell, de com treballa la memòria... Així, entre altres temes, aprenem a revisar les estratègies amb què explorem un escrit per detectar-ne la intenció, l'estructura o la ideologia.

'Laboratori lector' no és un assaig disfressat de llibre d'exercicis, són exercicis reals.

És un llibre d'assaig divulgatiu i el que fa és aprofitar el fet que el mitjà per accedir a la informació és la lectura, que és el mateix tema de l'assaig. Aleshores juga amb això per presentar una varietat molt gran d'exercicis, de tasques, d'activitats, de jocs i d'experiments de com funciona la lectura.

Però no només des d'un punt de vista lingüístic...

La lectura és molt interdisciplinària. Treballen en la lectura els biòlegs, els psicòlegs, els educadors, els sociòlegs, els pedagogs, els lingüistes, els matemàtics... En una comunitat lletrada com la nostra, llegir és una activitat que afecta a tothom. A partir d'aquí, depenent de l'experiència de cadascú, la gent se sorprèn que hi hagi determinades coses que també són lectura.

Quines sorprendran més?

Potser el capítol de matemàtiques, el de xifres. Potser també el capítol de buscar informació a internet hi pot haver gent que pensi que no és lectura. Llegir és un verb que ha anat canviant de significat al llarg del temps.

A qui està dirigit, el llibre?

És un llibre per a qualsevol a qui li agradi la lectura, que llegeixi molt o que hagi d'ensenyar a llegir o ensenyar alguna cosa que s'aprèn llegint. En concret, però, penso més en estudiants d'universitat i secundària, en professors de totes les matèries, potser també en intel·lectuals... En aquesta ocasió he escrit un llibre divulgatiu, no és un text d'alta cultura ni d'investigació.

Com va limitar l'abast temàtic? Ens parla de les làpides de Roma als traductors automàtics per saber quanta estona ha de bullir un arròs coreà...

Fa més de 30 anys que recullo informació sobre el tema, però tenia molt clar que no volia un llibre de més de 200 pàgines. Volia fer un text recreatiu, que no vol dir de mala qualitat. Volia un llibre original, divertit, que d'una manera senzilla i limitada toqui punts i exemples clau.

Com a professor, nota que, percentualment, el nivell de comprensió lectora i de redacció cada cop baixa més?

És una pregunta clàssica amb una sèrie de pressuposicions que no comparteixo. Correspon a un interès que té la població, que és la idea que ara s'escriu pitjor, que la gent en sap menys, que l'educació va malament... Ho enfocaria d'una manera oposada: avui l'educació és molt més exigent, se li demana molt més a l'alumne. Una persona culta d'ara és una persona que llegeix en tres o quatre llengües, com a mínim; una persona que tant sap com funciona una biblioteca clàssica com els recursos que hi ha a internet, quines són les sèries de Netflix i quins són els millors novel·listes russos... Avui tothom arriba, o pot arribar si ho vol, al graduat escolar. Fa cent anys eren ben pocs. Si comparem els titulats universitaris de fa cent anys amb els milers actuals potser sí que ara no tenen el mateix nivell d'abans, però és una comparació tremendament injusta.

En la nostra societat sembla que llegir llibres cultiva més la persona que anar a museus o escoltar música. L'alumne que diu "No llegeixo però sé que soc llest", com cita al llibre, és un pas més de l'evolució?

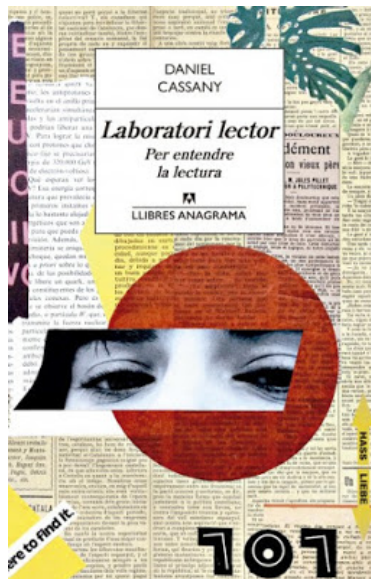
Som una comunitat molt lletrada. La lectura i l'escriptura estan molt vinculades a la intel·ligència. Algú a qui no li agrada llegir s'ha de desmarcar d'aquesta idea. I ha d'aportar arguments. Però nosaltres no som tan lletrats com a la Xina i al Japó. A l'Àsia tenen cultures infinitament més lletrades que nosaltres. La nostra visió egocèntrica és una mica injusta perquè ens fa creure que som els més cultes i això és mentida.

Però llegir és necessari, encara que sigui de manera bàsica...

És molt difícil, si no llegeixes bé, que te'n surtis en la nostra comunitat. Si neixes en una família humil i les possibilitats que et dona l'Estat per formar-te no les aprofites, és molt difícil que puguis ascendir en la comunitat. Si has tingut la sort de néixer en una família acomodada i tens problemes de lectura, probablement tindràs més possibilitats de desenvolupar-te i la teva família et donarà un context perquè puguis viure bé. I això va molt més enllà de l'escola, de com està muntada...

Un tema més relacionat amb el fet de ser professor: l'ús indiscriminat de cercadors pot ser plagi?

Abans de Gutenberg –això s'anomena el Parèntesi Gutenberg– la cultura era de tots. Era cultura tradicional, oral, cantaves les cançons que havies après de la teva mare i ningú es preocupava de qui eren. Aleshores va arribar Gutenberg, va començar a publicar llibres, i als llibres hi havia un nom. I es va desenvolupar el concepte d'autoria. A partir d'aquí, quan tu deies una cosa que havia dit un altre l'havies de citar i, si no ho feies, incorries en un plagi. En el món acadèmic, sobretot, s'ha funcionat així. I ara s'ha tancat el parèntesi, d'alguna manera hem tornat a la situació d'abans. Els textos que hi ha per internet són de tothom. La gent jove que es mou per la xarxa i va copiant i enganxant, fan plagi? Són coincidències. Hi ha qui diu que és la nova escriptura popular, que no és molt diferent del que feien els joglars o del que feia Homer, que agafava històries d'aquí i d'allà, després les titulava i hi posava el seu nom.

ESCRIT PER MATILDE URBACH